

Støttegruppe for Fred i Sudan The Norwegian Support Group for Peace in Sudan

Styrets rapport for 2005

Denne rapporten dekker aktiviteten i SFS i perioden fra Generalforsamlingen 9. april 2005 til styremøtet 7. mars 2006.

1. INNLEDNING

Situasjonen i Sudan

I januar 2005 ble fredsavtalen mellom opprørsbevegelsen i sør, SPLM/A, og regjeringen i nord undertegnet. Konflikten hadde da vart i 21 år og kostet rundt 1.5 millioner mennesker livet.

Implementeringen av fredsavtalen har stått sentralt i Sudan i 2005. En ny grunnlov har trådd i kraft, en nasjonal samlingsregjering (GNU) er opprettet, og en regjering for områdene i sør (GoSS) er utnevnt. Da geriljalederen John Garang omkom i et helikopterstyrt i juli, medførte dette store opptøyer i Sudan, blant annet i hovedstaden i Khartoum. Salva Kiir er John Garangs etterfølger og ble innsatt som visepresident i samlingsregjeringen.

Samtidig som Sudan er preget av optimisme og framgang knyttet til implementeringen av fredsavtalen, er krisen i Darfur fortsatt svært alvorlig. FN har karakterisert situasjonen som verdens verste humaniteere krise. Den afrikanske union (AU) har observatørstyrke i regionen, men styrken har hverken mandat eller kapasitet til å beskytte befolkningen. Konflikten i Darfur har drevet nesten to millioner mennsker på flukt.

Den politiske situasjonen i nord

Sudan har siden kuppet i 1989 vært styrt av en allianse mellom en gruppe offiserer fra hæren og National Islamic Front (NIF), nå omdøpt til National Congress (NC). I januar 1999 innførte NC et såkalt flerpartisystem til stor skepsis fra de fleste opposisjonspartier og politikere. Selv om de viktigste opposisjonspartiene boikottet valgene, ble en rekke lokalvalg avholdt våren 1999. Så langt synes NC-regimet å ha beholdt sitt faste grep på makten i nord trass i interne stridigheter og mer direkte utfordringer fra opposisjonsgrupper. Blant islamistene pågår det en intens maktkamp mellom president Bashir og Hassan al-Turabi. Fra å være hverandres støttespillere røk de uklare i 2000, og Turabi ble fengslet etter at han begynte å samarbeide med SPLM. Turabi ble løslatt etter to år, men fortsatte sin kritikk av regjeringen og ble arrestert på nytt i slutten av mars 2004. I 2005 ble han igjen løslatt.

Økonomisk utvikling

Ikke minst på grunn av en ekspanderende oljeindustri kan Sudan vise til jevn økonomisk vekst, men veksten kommer ikke den vanlige kvinne og mann til gode. Det store flertallet av befolkningen, både i nord og i sør, lever under fattigdomsgrensen, og økonomisk marginalisering ligger til grunn for mye av motstanden mot sentralmakten.

Sudan har fra tidlig på 90-tallet gjennomført en omfattende privatisering av statseide foretak. Den økonomiske politikken har også gått ut på å bedre forholdet til det internasjonale samfunnet. Blant annet har Sudan begynt å tilbakebetale deler av gjelden til de internasjonale kreditorene. I følge IMF har Sudan gjort framskritt når det gjelder å implementere makroøkonomiske og strukturelle endringer. Dette gjorde at IMF i august 1997 opphevet sin erklæring fra 1990 om ikke å samarbeide med Sudan. 1. august 2000 ble det kjent at IMF også har opphevet suspensjonen når det gjelder Sudans stemmerett i IMF, en suspensjon som ble iverksatt allerede i 1993.

Fredsforhandlingene

Etter at borgerkrigen brøt ut i 1983, har det vært en rekke forsøk på å få til en forhandlingsløsning. Gjennombruddet for en forhandlingsløsning kom først i juli 2002 da partene underskrev Machakos-protokollen. Selv om denne protokollen ikke er bindende i seg selv, fastsetter den hvordan viktige spørsmål som forholdet mellom religion og politikk skal formaliseres i den endelige fredsavtalen, og den gjør det uomtvistelig at Sør-Sudans befolkning har rett til selv å velge om de vil etablere en selvstendig stat. Folkeavstemningen om løsrivelse vil finne sted på slutten av en interimperiode på seks år. Andre viktige elementer i Machakos-protokollen er at det skal innføres et reelt demokrati, at makt og myndighet skal desentraliseres og at det skal opprettes et regionalt styre i Sør-Sudan.

Med utgangspunkt i Machakos-protokollen og på grunnlag av de seks protokollene utarbeidet partene den endelige fredsavtalen (eng. *Comprehensive Peace Agreement*). Denne ble underskrevet 9. januar 2005. Norge spilte en viktig rolle under forhandlingene. Ikke minst har Norge i kraft av å dele formannsvervet (sammen med Italia) i støttegruppen til IGAD, bidratt til å legge til rette for forhandlingene. Norge har også vært aktiv i det internasjonale miljøet og da samarbeidet særlig tett med USA og Storbritannia. De fleste observatører mener bestemt at den sterke internasjonale interessen har vært avgjørende for å oppnå resultater.

Darfur-konflikten

Vinteren 2003 brøt det for alvor ut væpnet motstand mot regjeringen i den vestlige provinsen Darfur. Opprøret har blitt ledet av to grupper, Sudan Liberation Army og Justice and Equality Movement, som begge krever at den økonomiske og politiske marginaliseringen av regionen må opphøre. Konflikten i Darfur har ført til at nærmere to millioner mennesker har blitt drevet på flukt, enten internt i Darfur eller over grensen til Chad. Regjeringen avfeide først opprøret som bandittvirksomhet, men har etter hvert blitt tvunget til å innlede politiske forhandlinger med opprørerne. Disse forhandlingene begynte i mars 2003 i Chad og er ikke en del av IGAD-forhandlingene. I løpet av 2005 har forhandlinger i Abuja forsøkt å få partene til å komme fram til en løsning. Konflikten i Darfur er også knyttet til den nasjonale maktkampen fordi visse opposisjonsgrupper bruker konflikten til å underminere regjeringen i Khartoum.

2. STYRETS SAMMENSETNING OG FUNKSJONER

Formann og styremedlemmer ble valgt på generalforsamlingen 9. april 2005. Styret har vært sammensatt slik:

Leder:	Anders Breidlid
Nestleder:	Marit Hernæs
Kasserer:	Åge Antila
Sekretær:	Kristen Fløgstad
Øvrige styremedlemmer:	Åge Clausen Jon Kr. Øiestad Øystein H. Rolandsen Anita Haslie Ingunn Bjørndal Frode Sundnes

I perioden har styret hatt 6 styremøter.

3. AKTIVITETER GJENNOM ÅRET

3.1 Interne arbeidsgrupper

Styret har arbeidet i ulike interne arbeidsgrupper for hhv informasjon, medlemsverving og seminar – aktiviteter.

Medlemsverving og medlemstall

SFS har i alt 240 registrerte medlemmer. Av disse er 190 hovedmedlemmer, 25 er studenter, 9 er medlemmer av Norges Kristne Råd og 16 er familiemedlemmer. Medlemstallet er relativt stabilt. Til sammenlikning var tilsvarende tall 242 registrerte medlemmer per 1. januar 2005.

Pa grunn av flytting mister SFS kontakten med mange medlemmer fordi alt for mange unnlater a melde adresseendring til SFS. Styret henstiller til medlemmene om a sende SFS en e-post eller SMS med ny adresse når det er aktuelt.

Informasjon

Arbeidet i informasjonsgruppa har det siste året bestått av arbeid med webprosjektet, samt skriving av kronikken *Norges rolle i Sudan etter valget* som kom på trykk i Dagbladet 9. september 2005 (Tellnes, Haslie og Rolandsen)

3.2 Prosjektgruppene

Webprosjektet

Arbeidet med webprosjektet har blitt videreført og har i hovedsak bestått i nyhetsoppdatering, publisering av nye artikler, oppdatering av eksisterende artikler og endring av layout på nettsiden.

Kvinnesenteret i Katigiri.

Etter at senteret på det nærmeste sto ferdig har Sudan Change Agents Association (SCAA) gjermomført to 'workshops' av til sammen tre som innår i Modul1 . SFS mangler penger til

gjennomføringen av siste del og har sendt ny søknad til UD for å få midler til dette. Vi fikk muntlig tilsagn om ekstra bevilgning, men måtte få et nøyaktig budsjett fra SCAA. Dette har vi gjentatte ganger bedt om å få, men da var kontaktperson i KN har sluttet, har det vist seg svært vanskelig, da ingen på KNs kontor i Nairobi har overtatt oppgaven. Sudanavdelingen har dessuten vært under omorganisering og flytting til Juba, og først i det siste har det vært mulig å gjenoppta kontakten.

P.g.a. sikkerhetssituasjonen på veien mellom Nimule og Juba har SCAA ikke kunnet planlegge nytt besøk i Katigiri høsten 2005.

Senteret har likevel utviklet seg noe. Det har vist seg å være riktig at det er behov for lokaler til blant annet kurs i Katigiri. Flere organisasjoner har lånt senteret til dette formålet. En svensk organisasjon har bevilget penger til en del møbler, og inntekter fra utleie burde kunne sørge for penger til det som fortsatt mangler. Dette er i tråd med SFS sin intensjon.

Det er også valgt nytt styre, i tråd med statuttene som ble vedtatt på stiftelsesmøtet.

3.3 Sudan Forum

Møtevirksomheten i Sudan Forum økte betydelig i 2005 som følge av samarbeidet om NGO-konferansen (Civil Society Forum) i april. Deltakelsen har vært god, og samarbeidet mellom organisasjonene har vært bra. Det har også vært et godt samarbeid mellom UD og Sudan Forum, med hyppigere deltakelse fra UD enn tidligere.

3.4 Civil Society Forum

I forbindelse med at Giverlandskonferansen for Sudan ble arrangert i Oslo, gikk (organisasjonene i Sudan Forum sammen om å arrangere en konferanse med fokus på det sivile samfunn i forkant av Giverlandskonferansen. Det ble nedsatt en arbeidsgruppe fra KN, Norsk Folkehjelp og SFS. Anders Breidlid og Marit Hernæs representerte SFS i denne gruppa. Gjennom partnere og NGO'er i Nord- og Sør-Sudan ble ca. 60 representanter for det sivile samfunn invitert. Konferansen hadde seks temagrupper som konsentrerte seg om å prioritere områder av betydning for utvikling innen sitt område. Et felles manifest ble vedtatt og oversendt Giverlandskonferansen, og en representant fra Sør og en fra Nord ble valgt til å fremlegge manifestet.

UD arrangerte et Gender Symposium med spesiell fokus på kvinnes situasjon. Her ble det også vedtatt et manifest som ble oversendt Giverlandskonferansen. SFS samarbeidet nært med UD også om Gender Symposium, og alle deltakerne var invitert til jubileumsfesten.

I etterkant er det hyggelig og inspirerende at Civil Society Forum ble oppsummert som svært vellykket; spesielt siden SFS var initiativtaker.

3.5 Jubileumsfesten

9. april 2005 holdt SFS jubileumsfest for å markere at støttegruppa hadde eksistert i 10 år. Egentlig var SFS nesten 12 år, men festen ble utsatt i påvente av fredsavtalen mellom SPLA/M og GoS som ble inngått i januar 2005. Jubileumsfesten ble holdt på kvelden etter årsmøtet og i etterkant av konferansen Civil Society Forum. Festen fant sted i Røde Kors' lokaler og ble en stor suksess med over 200 deltakere fra inn- og utland. Det var taler fra bl.a. UD, Kirkens Nødhjelp og Norsk Folkehjelp. SFS' leder Anders Breidlid holdt festtalen. Det var også underholdning med afrikansk musikk og sang. Fokuset for festen

var naturlig nok den nylig inngåtte fredsavtalen og den vellykkede Civil Society Forum som hadde samlet svært mange deltakere fra både Nord og Sør-Sudan.

3.6 Oppfølging av NGO-konferansen.

I etterkant av NGO-konferansen har SFS opprettholdt kontakten med det største NGO-nettverket i Sør-Sudan, og det største i Nord. Begge har gitt klart uttrykk for at det er ønske om kontakt og støtte fra SFS. Fra styrets side er det klart at det vi kan tilby begrenser seg til rådgiving og dialog, til politisk press og oppfølging. Det vil være mest hensiktsmessig å forholde seg til nettverket fremfor enkeltorganisasjoner, men vi stiller oss åpne for de behov som måtte melde seg. Begge nettverk har oversendt sine langtidsplaner.

3.7 Møter med eksterne organisasjoner og personer

Minnesamvær i forbindelse med John Garangs død

I forbindelse med John Garangs død ble det holdt en minnegudstjeneste i Lilleborg kirke 7. august 2005. Mange venner av Sudan var møtt fram for å ære en av arkitektene bak fredsavtalen og lederen for SPLA/M i over 20 år. Det ble holdt mange minneord, og på vegne av de norske NGOene ble minneordene holdt av SFS' leder. Minnestunden ble avsluttet med kirkelunsj med afrikansk mat.

Kontakt med sudanere i Norge

SFS har jo også medlemmer blant sudanere i Norge. Ved ulike anledninger har det vært kontakt mellom styret og denne medlemsgrupperingen. 3. desember 2005 hadde styret tatt et eget initiativ og invitert representanter for samtale og utveksling av felles synspunkter. 3 sudanere møtte. De kunne fortelle at det er registrert ca. 300 sudanere i Norge. De bor spredt, og det er vanskelig for dem å komme sammen; rent geografisk, men også ut fra det faktum at det å reise koster penger. Indikasjoner kan videre tyde på at det er ulike grupperinger innad som også gjør sitt til at det ikke alltid er enkelt å framstå som en samlet gruppe i Norge.

Regjeringsskiftet.

I forbindelse med regjeringsskiftet høsten 2005 sendte SFS brev til Statsminister, Utenriksminister og Utenrikskomiteen. Gratulasjoner og ønske om godt samarbeid ble uttrykt, og styret ønsker et møte med den nye Utenrikskomiteen slik vi hadde med den forrige.

4. OKONOMI

Det vises til revidert regnskap og kommentar fra revisor.

Styret takker medlemmene i SFS for innsats og engasjement gjennom året som har gått, og inviterer medlemmene til å komme med innspill under gjennomgang av styrets beretning.

Anders Breidlid

Kristen Fløgstad

Leder

Sekretær